

رویکردهای نوین و چالشهای آموزش زبان فارسی در کشور مصر

دکتر احمد السید محمد احمد ابو الجود^۲

چکیده:

زبان فارسی زبان خیلی مهم است، و در تمدن و فرهنگ اسلامی تاثیر بزرگ دارد، چونکه آن زبان دوم اسلامی پس از زبان عربی، زبان قرآن کریم و حدیث شریف است، و بعد از ورود اسلام به کشور ایران دیدیم که دانشمندان بزرگ ایران در فرهنگ اسلامی سهمی بزرگ داشتند، و کتابهای بسیار مهم در علوم و معارف اسلامی هم به زبان عربی و هم به زبان فارسی نوشتند، و ترجمه آن میراث فرهنگی به زبان عربی امر مهمی دانسته میشود. علاوه بر این که کشور ایران در همه دورهای باستان و معاصر دانشمندان نامدار و شاعران و ادیبان بزرگ دارد، که اطلاع بر تالیفات ایشان امر مهمی است، همه چیزهای پیش و غیره از بواعث آموزش زبان فارسی در کشور مصر است.

واژه های کلید: زبان فارسی، دانشجویان، استادان، مصر، رشته ها

مقدمه:

آموزشی زبان فارسی در مصر راجع به چند دهه پیش میشود، و زبان فارسی در دانشگاه های بزرگ مصر درس داده میشود از مقطع لیسانس تا مقطع دکتری، و در سالهای گذشته روشهای سنتی آموزش آن زبان مورد استفاده قرار گرفت، و رفته رفته این روشها تا حدی تکامل یافته اند، و این امر راجع به کاربردن روشهای جدید و گوناگون در آموزش آن زبان است.

ولی با همه این است آموزش زبان فارسی در کشور مصر چالشهای زیاد را مواجه میکند، مهمترین آنها عدم تسلط استادان و دانشجویان زبان فارسی بصورت خوبی به زبان گفت و گو است، و این امر ناشی از عوامل گوناگون، مهمترین آنها فقدان تماس با فارسی زبانان است، علاوه بر اینکه استادان زبان فارسی در کشور مصر همچنین به دوره های دانش افزایی دراز مدت و دوره های تخصصی در زبان محاوره فارسی، و دوره های تخصصی در روشهای جدید آموزش زبان فارسی احتیاج دارند. و همچنین دانشجویان رشته های زبان فارسی به بورسهای تحصیلی و دوره های آموزش زبان فارسی در کشور ایران علاوه بر تماسها مستقیم با فارسی زبانان احتیاج دارند.

از بواعث نوشتن این مقاله: علاوه بر شرکت کردن در این همایش است، شناسایی روش های مورد استفاده در آموزش زبان فارسی در مصر است، و پیدایش کردن رویکردهای جدید که برای آموزش زبان فارسی در آن کشور مورد استفاده قرار بگیرد، و همچنین آشکار کردن چالشهای آموزش زبان فارسی در کشور مصر است.

اهداف نوشتن این مقاله:

شناسایی مهم ترین روش های مورد استفاده در آموزش زبان فارسی که در حال حاضر در مصر بکار میبرد، و نیز آشکار کردن چالشها و مشکلات آموزش زبان فارسی در مصر تا راه های حل این مشکلات را پیدا میکنیم.

پیشینه:

بعضی از مقاله های مربوط به این مقاله وجود دارد از آنهاست.

- نقش بررسی آموزش زبان فارسی در تبیین فرهنگ ایران اسلامی از حمید محمد خانی رفسنجان، مجله: رشد آموزش زبان و ادب فارسی « تابستان ۱۳۷۷ - شماره ۴۷
- کاربرد الگوی پیش سازمان دهنده در آموزش زبان و ادبیات فارسی، از حسین قاسم پور مقدم، مجله رشد آموزش زبان و ادب فارسی، زمستان ۱۳۷۷ - شماره ۴۹.

^۲. مدرس زبان و ادبیات فارسی دانشگاه الازهر - مصر

- روشهایی برای بهبود شیوه تدریس درس انشا، از کرم علی رضائی - ایلام ، آموزش زبان و ادب فارسی ، سال چهارم ، ۱۳۷۸ هـ.ش.
- کاربرد الگوی عمومی تدریس در آموزش زبان و ادبیات فارسی، از قاسم پور مقدم، حسین؛ مجله: رشد آموزش زبان و ادب فارسی ، زمستان ۱۳۷۶ - شماره ۴۵

علل انتخاب این مقاله:

احتیاج آموزش زبان فارسی در کشور مصر به کار بردن روشهای جدید تا دانشجویان بتوانند بر همه مهارتهای زبان مسلط بشوند.

از آنجا که پژوهش حاضر به صورت میدانی صورت گرفته، در این بخش با بیان روش انجام آن می پردازیم

از هدفهای این مقاله :

پیدا کردن مهمترین رویکردهای که در آموزش زبان فارسی در کشور مصر بکار میبرد ، وهمچنین چالشهای که آموزش زبان فارسی را در کشور مصر مواجه میکند.

شیوه نگارش مقاله:

این مقاله که با شیوه تحلیلی - توصیفی نگاشته شده است ، و به بررسی رویکردهای نوین و چالشهای آموزش زبان فارسی در کشور مصر می پردازد.

رویکردهای زبان فارسی در کشور مصر :

آموزش زبان فارسی در مصر اهمیت بزرگ دارد، ولی با اینکه در گذشته به روشهای سنتی اجرا میشود ، و اندک اندک نتیجه کوششهای استادان زبان فارسی، و دانستن بعضی از روشهای جدید در آموزش این زبان در حال حاضر تا حدی پیشرفت کرد، و این پیشرفت بوسیله استفاده از ابزارهای مختلف و روشهای تدریس اتفاق افتاده است؛ زیرا که پیشرفت تکنولوژیکی در تجدید ابزار موجود در زمینه آموزش زبان فارسی کمک میکند، چونکه در حال حاضر ابزارهای گوناگون در آموزش این زبان بکار میبرد.

رویکرد اول: این رویکرد متمرکز عمدتاً بر اینکه زبان فارسی زبان دوم اسلامی است ، و آموزش آن بسیار مهم است. و این امر به تمرکز بر آموزش دستور زبان فارسی منجر شده است، به طوری که دانش آموز با قواعد زبان فارسی به خوبی آشنا بشود، لذا دستور زبان فارسی در دو سال اول از مقطع لیسانس تحصیل میشود . و یاد گرفتن دستور زبان عامل مهمی در فهم متنها و کتابهای که به این زبان نوشته شده است، به منظور رسیدن به این هدف استادان زبان فارسی اهمیت بزرگ به آموزش دستور زبان فارسی میدهند. (۳)

با توجه به این رویکرد ، آموزش دستور زبان فارسی را در تمام سطوحها تا حد زیادی به دانش آموزان درس میدهند ، و اکنون کتابهای دستور زبان فارسی که به زبان فارسی بشکل دقیق نوشته است مورد استفاده در آموزش دستور زبان قرار میگیرد .

و دانشجویان پس از انتهای درس در دانشگاه باید تمرینهای زیاد را از ویژه های دستوری حل کنند.

توجه کردن به تقویت آموزش زبان گفتگوی فارسی: رشته های زبان فارسی در مصر در سالهای اخیر اهمیت زیاد به آموزش زبان گفتگو میدهد، و این امر راجع به میل دانشجویان زبان فارسی به آموزش زبان گفتگوی فارسی بصورت خوبی یاد بگیرند، و چیزی که این امر را تا حدی میسر کرد که بعضی از برنامه های آموزش زبان فارسی وجود دارد، و استادان زبان فارسی از آن استفاده بکنند تا دانشجویان میتوانند زبان فارسی را از فارسی زبانان بشنوند و این امر باعث میشود که دانشجویان میتوانند زبان فارسی بصورت خوبی حرف بزنند.

(۳) محمود اسماعیل صینی : درسه فی طرائق تعلیم اللغات الاجنبیه ، فی وقائع تعلیم اللغه العربیه لغیر الناطقین بها، مکتبه

رویکرد دوم: توسعه آموزش زبان فارسی در قالب روندهای جدید فقط از نظر خواندن کتابهای فارسی و ترجمه آنها به زبان عربی منحصر نمیشود، ولی تا حدی بر اهداف توسعه ارتباطی مشتمل میشود، و از آنها آموزش دانشجویان تمام مهارت های زبانی از گوش دادن و خواندن و نوشتن است.

این توسعه در مواد آموزشی، توسعه در روشهای تدریس دنبالش کرد، و استادان زبان فارسی تلاش میکنند تنوع در روشهای آموزشی و تکنیک های توسط نگرش در کلاس درس بکار میبرند. علاوه بر اینکه به دانشجویان فرصت کافی را در کلاس میدهند تا این زبان را بکار ببرند.

و توسعه در روشهای تدریس توسعه در ابزارهای تدریس دنبالش کرد، استفاده از فرایند آموزش و پرورش در این برنامه ها با انواع مختلف از ابزارهای آموزشی مدرن مانند کامپیوتر و آزمایشگاه زبان و دستگاه ضبط و ماهراره ای و دیگر روش های آموزشی مدرن که در گذشته وجود نداشت.

رویکرد سوم: استفاده از ابزارهای جدید در آموزش زبان فارسی است: استادان زبان فارسی در این روزها تلاش میکنند از ابزارهای جدید که در دست آن باشد استفاده میکنند، تا زبان فارسی را بصورت آسانی و مفید به دانشجویان درس بدهند. چونکه روند آموزش زبان فارسی فقط به کتاب منحصر نمیشود ولی از روی ابزارهای گوناگون چه بصری و یا صوتی و تصویری، مانند آزمایشگاه های زبان که در دانشکده ها وجود دارد، ماهراره ای، ویدئوی آموزش زبان فارسی که بعضی از شبکه ها آن را پخش میکند مانند شبکه الکوثر که برنامه سفری با زبان فارسی را پخش میکند، و این برنامه بسیار مهمی است برای دانشجویان زبان فارسی در کشور مصر؛ زیرا که آن زبان محاوره و دستور زبان فارسی را بغیر فارسی زبانان بصورت خیلی آسان و مفید میآموزد، و دستگاه های کامپیوتر از لحاظ استفاده از برنامه های مختلف که مربوط به آموزش زبان فارسی میشود است. و از این ابزارها فیدئوهای آموزش زبان فارسی که زبان فارسی را به دانشجویان به صورت خیلی مفید فراهم میکند، علاوه بر سایتهای آموزش زبان فارسی مانند سایت شورای گسترش زبان فارسی که دانشجویان زبان فارسی از آن استفاده میکنند، و غیر آنهاست.

رویکرد چهارم: استفاده از کتابهای آموزش زبان فارسی است که استادان زبان فارسی برای غیر فارسی زبانان نوشته اند مانند کتاب: آموزش زبان و فرهنگ ایران به غیر فارسی زبانان، از دکتر احمد صفار مقدم^(۴)، کتاب آموزش زبان فارسی (آزفا) از ید الله ثمره^(۵)، دستور زبان فارسی گفتاری، از تقی وحیدیان^(۶)، دوره آموزش زبان فارسی از مهدی ضرغامیان^(۷) و غیره.

استفاده از برنامه های آموزش زبان فارسی که بواسطه فارسی زبانان درست میکند، برای اینکه دانشجویان زبان فارسی میتوانند زبان فارسی از فارسی زبانان بشنوند و این امر اهمیت بزرگ دارد، زیرا که میل دانشجویان به آموزش آن زبان افزایش بیابد، چون زبانی که آن را تحصیل بکنند از زبان مردم بشنود و به آن بصورت خوبی حرف بزنند، و این امر باعث بر اینکه دانشجویان مهارت شنوایی را بگیرد تا مهارت گفتگو بهتر بشود، و مانند مردم مسلط کردن بر آن میشوند، تا شیرینی این زبان بچشد.

استفاده بعضی از رشته های زبان و ادبیات فارسی در آموزش این زبان بفارسی زبانان از اهل افغانستان است،

(۴) مقدم، احمد صفار: آموزش زبان و فرهنگ ایران به غیر فارسی زبانان، شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی، چاپ سوم، تهران ۱۳۹۰ ه.ش.

(۵) ثمره، ید الله: آموزش زبان فارسی، ترجمه به عربی عبدالمهدی یادگاری، نشر المستشاریه الثقافیه للجمهوریه الإسلامیه، بیروت، چاپ اول ۱۹۹۱ م، ۱۴۱۲ ه.ش.

(۶) وحیدیان، تقی: دستور زبان فارسی گفتاری، انتشارات بین المللی الهدی، تهران، چاپ اول ۱۳۸۲ ه.ش.

(۷) ضرغامیان، مهدی: دوره آموزش زبان فارسی، چاپ دوم، تهران، ۱۳۷۷ ه.ش.

و با اینکه ایشان فارسی زبانان ولی لهجه ایشان از لهجه تهران در بسیاری از نکته ها دور باشد، و این امر باعث میشود که دانشجویان نمیتوانند بصورت خوبی فارسی ایرانی را حرف بزنند. علاوه بر این همه در اثنای درس بعضی از استادان محاوره های مختلف میان دانشجویان یکدیگر اجرا بکنند، و نتیجه آن است که دانشجویان بر یکدیگر تاثیر می گذارند، و این امر مهارت گفتگوی دانشجویان را توسعه بکند، و اگر هیچ اشتباهی اتفاق افتاد، استاد حتماً آنر برای دانشجویان درست بکند. و نیز اجرای محاوره میان استاد و دانشجویانش باعث میکند که دانشجویان کلمات و اصطلاحاتی که آن را میدانند بکار ببرند علاوه بر اینکه دستور زبان فارسی را در اثناء گفتگو بصورت درسته تطبیق میکنند.

آموزش مهارت نویسی به زبان فارسی برای دانشجویان مقطع لیسانس است تا دانشجویان زبان فارسی وقتی که میخواهند بفارسی بنویسند ویرایشهای این زبان را بکار ببرند، و این امر مهم است. و براینکه دانشجویان درسهای نوشتن به زبان فارسی در موضوع های مختلف را یاد بگیرند. و همچنین آموزش نشانه های نوشتن است، زیرا که نشانه هایی که برای سهولت خواندن یا افزودن اطلاعات به متن در نوشته ها بکار ببرند، جزئی از نظام گسترده نشانه هاست که بشر برای ایجاد ارتباط از آن استفاده میکنند. کاربرد اصلی نشانه ها جدا کردن کلمه ها و گروه ها و جمله ها از یکدیگر و مشخص کردن رابطه آنها با هم است.^(۸)

توسعه مهارت گوش دادن و درک مطالب متنها بصورت خوبی و درست است، از روی یاد دادن درک مطلب شنیداری: و از این درسها دانشجویان مهارت شنیدن و فهم متون مختلف را یاد بگیرند. تا وقتی که زبان فارسی از فارسی زبانان بشنوند آن را به آسانی بفهمند.

توسعه درسهای انشا و نویسندگی است تا دانشجویان بتوانند از موضوع های که در ذهنشان وجود دارد بصورت خوبی و درست بنویسند، و دانشجویان زبان و ادبیات فارسی در مصر احتیاج به این امر دارند، و باید استادان زبان فارسی برای تدریس درس انشا روشهای مفید مورد استفاده قرار بگیرند. چون انشا درسی است که با ذوق و استعداد و سطح هر کلاس در ارتباط است، موضوعهای که به عنوان انشا به دانشجویان داده میشود باید از حیطة تفکر و دریافت و ذوق دانشجویان فراتر نرود تا آنان بتوانند آن موضوع را در قالب ذهن خویش جای دهند و آن را تجزیه و تحلیل دهند.^(۹)

چالشهای آموزش زبان فارسی در کشور مصر:

آموزش زبان فارسی در کشور مصر چالشهای زیاد را مواجه میکند، از اینها چالشهای راجع به آموزش زبان و ادبیات فارسی بشود: **چالشهای آموزش زبان فارسی از لحاظ دانشجویان:**

دانشجویان زبان فارسی در مقطع لیسانس و در مقطع فوق لیسانس چالشهای زیاد در آموزش زبان فارسی مواجه کردند از اینها:

درباره مقطع لیسانس دانشجویان رشته های زبان فارسی نمیتوانند با فارسی زبانان تماس بگیرند، و این امر باعث میشود که دانشجویان این رشته ها نمی توانند بصورت خوبی زبان فارسی مخصوصاً زبان گفتگو را حرف بزنند، و این امر بسیار مهم است در آموزش زبان است، و دانشجویان را به آموزش زبان تشویق میکند، علاوه بر اینکه دانشجویان مقطع لیسانس نمیتوانند به کشور ایران برای شرکت کردن در دوره های آموزش زبان فارسی مسافرت بکنند. با اینکه این دوره ها اهمیت بزرگ دارد از لحاظ پیشرفت دانشجویان در آموزش زبان و یادگرفتن آن از فارسی

(۸) سمائی، سید مهدی: کاربرد نشانه ها در زبان فارسی: مرکز اطلاعات و مدارک علمی، ایران، علوم اطلاع رسانی، دوره

۱۹، شماره ۱-۲

(۹) رضائی، کرم علی: روشهای برای بهبود شیوۀ تدریس درس انشا، مجله آموزش زبان و ادب فارسی، سال چهاردهم،

زمستان، ۱۳۷۸ هـ.ش، ص ۴۵.

زبانان است، و نیز دیدن آثار تاریخی و فرهنگی و دانستنیهای مختلف ایران که از آنها فقط در کتابها میخوانند. و این امر مهم است برای دوست داشتن دانشجویان زبانی که آن را یاد بگیرند .

و مشکل دیگر رو بروی دانشجویان رشته های زبان فارسی وجود دارد، و آنست که مشکل کار کردن به این زبان پس از مقطع لیسانس است ، چونکه بیشتر دانشجویان نمیتوانند به کار بردن این زبان در کاری که آن را بیابند ، و این امر باعث میشود که پس از مدت و کم کم واژه ها و اصطلاحات این زبان را و همچنین دانستنیهای مربوط به آن را فراموش بکنند .

اما دانشجویان مقطع فوق لیسانس و کارشناسی ارشد فرصت به آن داده نمیکنند تا بکشور زبان مسافرت بکنند تا تحصیلات خود را تکمیل بکنند ، و همچنین بورسهای تحصیلی برای ایشان فراهم نشود.

چالشهای آموزش زبان فارسی از لحاظ این زبان:

با اینکه زبان فارسی به خط عربی نوشته میشود، و واژه ها و اصطلاحات زیاد را از این زبان گرفت، و این امر شاید از عوامل آسانی یادگرفتن این زبان باشد، ولیکن در همین حال از عوامل دشواری آموزش آن مخصوصاً برای عربی زبانان است، از لحاظ چندی نقطه :

کار بردن حرفهای عربی بتلفظ مختلف از زبان عربی مانند : ط، ث - ص، ض - ظ ، علاوه بر تلفظ دو حرف ک - ق .

کار بردن بعضی از کلمات عربی که در زبان فارسی بکار میبرد بمعنای مختلف از آنکه در زبان عربی دارد، مانند: (۱۰) **مرده**: جمع مارد در زبان عربی (۱۱) و در فارسی بمعنی هر که جان خود را از دست داد. (۱۲) **کنیف** : این کلمه در زبان عربی بمعنی ضخیم یا بیشتر ، اما در زبان فارسی بمعنی چیزی که پاک و تمیز نشده است بکار میبرد.

حرف : در زبان عربی بمعنی حرف از حروف هجا بکار میبرد ، اما در زبان فارسی بمعنی سخن و کلام بکار میبرد مانند حرف زدن.

حقوق : در زبان عربی جمع حق ضد باطل بکار میبرد (۱۳)، اما در زبان فارسی بمعنی در آمد ماهانه که یک کارمند از کارش بگیرد .

و همچنین **تغییر در تلفظ و معنی** بعضی از کلمات عربی که در زبان فارسی بکار میبرد، مانند:

مصاف: گاهی تغییر در هر دو تلفظ و معنی کلمه عربی که در زبان فارسی بکار میبرد مانند کلمه مصاف که در زبان عربی جمع مصف، بمعنی جای صف ارتش در جنگ بکار میبرد (۱۴) اما این در زبان فارسی بمعنی جنگ ، کارزار بکار میبرد. (۱۵)

تماشا: اصل این کلمه در عربی (تماشی) یعنی رفت و برگشت است، اما در زبان فارسی معنای آن نگاه کردن به کسی یا چیزی بقصد تفریح ، لذت و سرگرمی است. (۱۶)

(۱۰) عبد المنعم، محمد نور الدین: معجم الألفاظ العربیه فی اللغة الفارسیه، جامعه الإمام محمد بن سعود الإسلامیه ، ۱۴۲۶هـ ، ج ۱، ص ۵۲.

(۱۱) ابن منظور، محمد بن مکرم بن علی ، لسان العرب، ناشر دار صادر ، بیروت ، لبنان ، چاپ سوم ۱۴۱۴هـ ج ۳، ص ۴۰۰.

(۱۲) نژاد، عنایت الله فاتحی: فرهنگ معاصر ، فارسی عربی، تهران ، ۱۳۸۸هـ ش، ص ۶۸۶.

(۱۳) ابن منظور، محمد بن مکرم بن علی ، لسان العرب، مرجع پیشینه، ج ۱۰، ص ۴۹.

(۱۴) ابن منظور ، لسان العرب ، مرجع پیشینه، ج ۹، ص ۱۹۴.

(۱۵) انوری، حسن: فرهنگ روز سخن، تهران، سخن، ۱۳۸۳هـ ش، ص ۱۱۵۳.

(۱۶) مرجع پیشینه. ص ۳۳۵.

و نیز تغییر در شکل ودیکته : کلمه های عربی که در زبان فارسی بکار برود بروشهای نوشتن زبان فارسی متاثر شده، واز آنهاست:

کلماتی که یای آن در فارسی به جای آن الف می نویسد، مانند: مبتلا، اعلا، بجای مبتلی، اعلی. (۱۷)

چالشهای راجع به استادان زبان فارسی:

- در کشور مصر استادان بزرگ زبان وادبیات فارسی وجود دارد وشاهکارهای زبان وادبیات فارسی را به زبان عربی ترجمه کردند ، وبا اینکه بسیاری از مشکلات پیش روی معلمان وجود دارد ،
- استادان زبان وادبیات فارسی با اینکه روشهای جدید در آموزش زبان فارسی بکار میبرند ولی ایشان به بهبود زبان گفتگوشان احتیاج دارند، واین امر بجز تماسها با فارسی زبانان اتفاق نیفتد.
 - احتیاج اعضای هیئت علمی رشته های زبان فارسی به شرکت کردن در دوره های دانش افزایی تخصصی دراز مدت مخصوصاً در آموزش زبان محاوره ودانستن روشهای جدید در آموزش زبان فارسی و شنیداری، علاوه بر آشنا کردن از ویژه های زبان فارسی است.
 - نتوانستن جلب اعضای هیئت علمی از فارسی زبانان برای آموزش این زبان بدانشجویان رشته های زبان وادبیات فارسی در مصر ، واین امر باعث میشود که دانشجویان از شنیدن زبان فارسی از اهل آن محروم مانند.

چالشهای مطالب ومحتوای کتابها تحصیلی:

چالشهای مربوط به مطالب بعضی از کتابهای که به دانشجویان درس میدهد راجع به آنست که آنها مشتمل بر مهارتهای زبان نیست، ومتمرکز بر مقدار نه کیفیت است، علاوه بر اینکه آنها از بیشتر نیازهای دانشجویان اجابت نکند. لذا باید مطالب ومحتوای کتابهای آموزشی زبان فارسی بر کیفیت متمرکز میشود. و مشتمل بر مهارتهای گوناگون آموزش زبان فارسی است، علاوه بر اینکه باید نیازهای دانشجویان وگرایشهای ایشان در کتابهای آموزش مراعات میکنند، ونیز محتوای کتابها هدفهای که اسناد برای دانشجویانش تعیین کرده است را تحقق بخشد.

پیشنهادهای:

- برای کمک کردن در پیشرفت آموزش زبان فارسی در کشور مصر است، باید موارد زیر مورد توجه قرار بگیرند:
- برگزاری دوره های دانش افزایی در داخل کشور مصر ودر کشور ایران وفرانخوان اعضای هیئتهای علمی دانشگاه های مصر برای شرکت کردن در این دوره ها است، وفراهم کردن بورس تحصیلی فارغ التحصیلان بالاتر از کارشناسی، علاوه بر تشکیل دوره ها و کلاسهای آموزش زبان فارسی برای ایشان در کشور مصر است. فعالیتهای آموزشی از قبیل ایجاد ارتباط با دانش آموختگان مصری زبان و ادبیات فارسی و نیز تجهیز مراکز آموزشی و اطلاع رسانی زبان و ادبیات فارسی در آن کشور، و ارسال کتابها ، نرم افزارهای رایانه ای و سایر منابع چند رسانه ای و منابع آموزشی و کمک آموزشی به رشته های آموزش زبان وادبیات فارسی در کشور مصر است، امر مهمی برای آموزش زبان فارسی است.
- ترجمه آثار مهم ادبیات فارسی به زبان عربی ودر این ترجمه استادان وفارغ التحصیلان زبان وادبیات فارسی در دانشگاه های مختلف بکار ببرند، علاوه بر چاپ و انتشار تحقیقات و ترجمه های مربوط به زبان و ادبیات فارسی از استادان و پژوهشگران مصری است.

کتابها وبرنامه های آموزش زبان فارسی را به رشته های آموزش زبان فارسی در دانشگاه های مصری بفرستند.

نتیجه گیری :

- آموزش زبان فارسی در کشور مصر در سالهای اخیر مبنی بر اینکه از رویکردها وروشهای جدید استفاده میکند ودانشجویان زبان فارسی تمام مهارت های زبانی از گوش دادن و خواندن ونوشتن را یاد بگیرند.

(۱۷)عبد المنعم، محمد نور الدین: معجم الألفاظ العربیه فی اللغه الفارسیه، مرجع پیشینه، ص ۵۳.

- چونکه روند آموزش زبان فارسی فقط به کتاب منحصر نمیشود، از ابزارهای گوناگون چه بصری و صوتی و تصویری، مانند آزمایشگاه زبان که در دانشکده ها وجود دارد، ماهواره ای، ویدئوی آموزش زبان فارسی که بعضی از شبکه ها آن را پخش میکند استفاده میکنند.
- آموزش زبان فارسی در کشور مصر چالشهای زیاد را مواجه میکند، از اینها چالشهای که راجع به آموزش زبان ادبیات فارسی بشود، از لحاظ استادان، دانشجویان، زبان، و مطالب و محتوای کتابهای تحصیلی است.
- مسئولان گسترش زبان فارسی در کشور ایران باید به آموزش زبان فارسی در کشور مصر اهمیت بزرگ بدهند، و وسایل مختلف آموزش این زبان برای رشته های آموزش آن فراهم بیاورند؛ چونکه آموزش زبان فارسی در این کشور در سطح دانشگاهی گسترش بیابد. ورشته های زیاد از زبان و ادبیات فارسی در مصر وجود دارد.

فهرست منابع و مأخذ

- احمد صفر مقدم؛ آموزش زبان و فرهنگ ایران به غیر فارسی زبانان، شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی، چاپ سوم، تهران ۱۳۹۰هـ.ش.
- تقی وحیدیان؛ دستور زبان فارسی گفتاری، انتشارات بین المللی الهدی، تهران، چاپ اول ۱۳۸۲هـ.ش.
- حسن انوری؛ فرهنگ روز سخن، تهران، سخن، ۱۳۸۳هـ.ش.
- حسین قاسم پور مقدم؛ کاربرد الگوی پیش سازمان دهنده در آموزش زبان و ادبیات فارسی، مجله رشد آموزش زبان و ادب فارسی، زمستان ۱۳۷۷ - شماره ۴۹.
- حمید محمد خانی رفسنجان؛ نقش بررسی آموزش زبان فارسی در تبیین فرهنگ ایران اسلامی، مجله: رشد آموزش زبان و ادب فارسی «تابستان ۱۳۷۷ - شماره ۴۷»
- سید مهدی سمائی؛ کاربرد نشانه ها در زبان فارسی: مرکز اطلاعات و مدارک علمی، ایران، علوم اطلاع رسانی، دوره ۱۹، شماره ۱-۲.
- صینی محمود إسماعیل؛ درسه فی طرائق تعليم اللغات الأجنبية، فی وقائع تعليم اللغة العربيه لغیر الناطقين بها، مکتبه التریبه لدول الخلیج، ج ۲، ۱۹۸۵ م.
- عنایت الله فاتحی نژاد؛ فرهنگ معاصر، فارسی عربی، تهران، ۱۳۸۸هـ.ش.
- کرم علی رضائی؛ روشهای برای بهبود شیوه تدریس درس انشا، مجله آموزش زبان و ادب فارسی، سال چهاردهم، زمستان، ۱۳۷۸هـ.ش.
- محمد بن مکرم بن علی ابن منظور؛ لسان العرب، ناشر دار صادر، بیروت، لبنان، چاپ سوم ۱۴۱۴هـ.ش.
- محمد نور الدین عبد المنعم؛ معجم الالفاظ العربيه فی اللغة الفارسيه، جامعه الإمام محمد بن سعود الإسلاميه، ۱۴۲۶هـ، ج ۱
- مهدی ضرغامیان؛ دوره آموزش زبان فارسی، چاپ دوم، تهران، ۱۳۷۷هـ.ش.
- ید الله ثمیر؛ آموزش زبان فارسی، ترجمه به عربی عبد المهدی یادگاری، نشر المستشاریه الثقافیه للجمهوریه الإسلامیه، بیروت، چاپ اول ۱۹۹۱ م، ۱۴۱۲هـ.